LATVIEŠU VĒSTNESIS

LATVIAN NEWS BULLETIN

Redakcija-Editorial Office: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b) — Iznāk divi reizes nedēlā — Published twice a week.

Nr. 13 (15) — Authorized by Military Government and UNRRA — Dillingenā, sestdien, 1946. g. 16. februārī

Šiandien, 1946 m. vasario 16 d., sveikiname lietuvius, savo kaimynus ir likimo brolius, Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 28-rių metų sukakties proga.

Lai gyvuoja Lietuva!

Šodien, 1946. g. 16. februārī mēs sveicam lietuviešus — mūsu kaimiņus un likteņa brāļus ar Lietuvas neatkarības 28. gadadienu.

Lai dzīvo Lietuva!

Dr. J. Sanders

Lutera 400 gadu nāves atcerei

(† 1546. g. 18. februārī)

Luters ir pelnījis pārpilnām, ka viņu vēl pēc tik ilga laika godam pieminam. Viņš izcīnījis ticības un sirdsapziņas brīvību un pēc tumšiem viduslaikiem ievadījis jauno gaismas laiku cilvēces gara attīstībai. Arī laicīgā ziņā viņš cilvēku ir cēlis un viņa vienkāršo, godīgo darbu augstāk vērtējis. Baznīcā viņš ievedis demokratisko principu un pēc tā dibinājis lutenas draudzes, kur cilvēki nav tikai baznīcā nācēji un projāmgājēji, bet dzīvi locekļi un dalībnieki garīgā biedrībā, kas paši var noteikt draudzes mācību un arī ievēlēt sev māceītāju. Bībeli tulkodams un izskaidrodams, viņš ierosinājis objektīvu nostāju, lai iegūtu tās rakstu īsto izpratni. Demokratisko principu Luters pielietojis nevien cilvēkiem atsevišķi, bet arī draudzēm un visām tautām savā starpā, lai viena otru neapspiestu. Izstrādājis jaunu Dievvārdu kārtību, viņš nemaz neprasa, lai visas draudzes turētos tikai pēc šās Vitenbergas secības. Luters gādājis par skolām un rakstiem tautas valodā. Viņš veltījis arī īpašu rakstu „Kristiešiem Rīgā". Tur drīz arī reālizēja reformāciju un Jēkaba baznīcu nodeva latviešu draudzei ar mācītāju Nikolaju Rammu, kas pirmo rakstiņu latviešu valodā uzrakstījis 1530. gadā.

Luteru godam pieminot, jānožēlo ka viņš dzīvojis tik īsu mūžu — 63 gadus. Ilgāk dzīvodams, viņš reformācijas darbu būtu izstrādājis pilnīgāk, bet tik drīz aiziedams, viņš to atstājis nepabeigtu. Diemžēl pēcnācēji to nav turpinājuši, tā kā tas palicis 400 gadu uz vietas. Ticības lietai tas nav nācis par labu. 400 gadu laikā pasaules un dabas izpratne ar zinātniskiem pētījumiem ir noskaidrota un ir gājusi lieliem soļiem uz priekšu, šajā ziņā Lutera uzskats ir palicis atpakaļ. Tolaik pat nezināja, ka zeme griežas, un Luters domāja un ticēja, ka pasaulei ir trīs stāvi: apakšā pekle (elle), še virsū — zeme un augšā debesis. Tā nu reliģija un zinātne pēc senās ticības vairs nesaskan, un daudzi no ticības atkrīt. Lutera reformācijas darbs tādēļ jāpapildina.

Savādi vērot, ka pati reformācija pēc Lutera nāves tālāk nav gājusi nevien citās apkārtējās zemēs, bet arī pašā Vācijā nē. Cik tālu tā bija izplatījusies Lutera dzīves laikā līdz viņa nāvei, tur reformācija atrodas vēl šodien.

Mums zudušī

5. febr. Lībekā, „Vorwerker" kapsētā apbedīts 30. janv. mirušais Latvijas Sarkanā krusta galvenās valdes loceklis un Latvijas universitātes bijušais rektors profesors Dr. ing. Mārtiņš Bīmanis. Aizgājēju uz atdusas vietu trimdas zemē pavadīja Lībekas latviešu pārstāvji, LSK biedri, LU bijušie mācības spēki un studenti.

Tālu no dzimtenes — Bavārijas galvaspilsētas Minchenes kapsētā apbedīts 29. janv. Loengrīna ielas latviešu nometnē pēkšņi mirušais 56 g. v. pulkvedis Kārlis Bojārs, ilggadējs 7. Siguldas kājnieku pulka un 9. Rēzeknes kājnieku pulka bij. komandieris. Par varonību Latvijas atbrīvošanas cīņās viņš bija apbalvots ar Lāčplēša kara ordeņa 2. un 3. šķiru.

Fašisma upuru diena Bavārijā

10. marts Bavārijā būs „fašisma upuru diena." Šis datums izraudzīts tāpēc, ka 1933. g. 10. martā Hitlera fašisti sāka visu nacionālsociālistu pretinieku masveidīgas apcietināšanas, no kā tad radās bēdīgi slavenā Dachavas koncentrācijas nometne. Visu politisko partiju un dažādo konfesiju pārstāvji piedalīsies sanāksmēs. Savu līdzdarbību apsolījuši Bavārijas kinoteātri, radiofoni, prese un mākslinieki.

„S. L."

Eiropieši ir izsalkuši, bet badu necieš

Eiropas smagi pārbaudītās tautas ir izsalkušas, bet badu tās necieš. Stingra racionēšana noteic pār trūcīgajiem pārtikas krājumiem, un arī nabagajiem pieejama gandrīz līdzīga tiesa no tās pārtikas, kas dabūjama legālā ceļā. Iestāžu — valdību vai okupācijas varu vislielāko problēmu viņu gandrīz visās Eiropas valstīs ir „melnie" tirgi, kuros bagātie iegūst lielākus un dažādākus pārtikas daudzumus.

No valstīm, kuŗās pārtikas stāvoklis rādās visbēdīgāks, minama Austrija, kuŗā UNRRA nefunkcionēs vēl līdz martam, tad Ungārija, Bulgārija un Somija.

Vislabākā stāvoklī ir valstis, kas kara laikā bijušas neitrālas, — Spānija, Portugale un Zviedrija. Aiz tām nāk Beļģija, Dānija un Anglija, lai gan Anglijas stāvoklis pārtikas ziņā ir gandrīz vai sliktāks par jebkuŗu posmu kopš 1939. g.

„Associated Press" korespondenti visā izmocītā kontinentā sniedz šādu kaŗu pārdzīvojušo valstu pašreizējā stāvokļa attēlojumu:

Austrija, — UNRRA's pārstāvja vārdiem stāvoklis pārtikas ziņā še ir „tuvu bada līmenim." Galu redz ļoti reti, un nesenējais kartupeļu trūkums lielāko daļu iedzīvotāju piespiedis pāriet uz maizes un zirņu diētu.

Bulgārija, — stāvoklis ļoti nopietns ne tikai cilvēkiem, bet arī mājlopiem, kas jau sāk nobeigties aiz bada. Tas sekojis vasaras ārkārtīgam sausumam. „Ja mūsu lopi nobeigsies, tad arī mūsu maize būs pagalam, jo mēs nevaram apsēt savus laukus," saka iestāžu pārstāvji, mudinot ļaudis rūpēties par lopiem. Armijas vienības norīkotas mājlopu barības meklēšanā un sagādāšanā.

Somija, — maizes te iespējamību robežās ir daudz, var dabūt nedaudz kartupeļu un olu cena nedaudz nokāpj no fantastiskajiem augstumiem. Sāk parādīties arī nedaudz zivis, bet stāvoklis ir drūms. Tēju, kafiju un saldumus var atrast vienīgi labi noorganizētajā „melnajā" tirgū. Piena dienas deva ir apm. 1/10 litra, gaļas deva mēnesī — 250 g. Taukvielas ierobežotas ar 500 g mēnesī.

Ungārija, — jāpārtiek galvenām kārtām no maizes. Taukvielas un gaļa nav gandrīz dabūjamas.

Vācija, — angļu un amerikāņu okupētās territorijās vācieši saņem pārtiku līdz minimālās iztikas robežai. Amerikāņu pārtikas eksperti saka, ka līdz šim nav konstatēts it neviens badošanās gadījums. Kāds angļu pārstāvis izteicies, ka vācieši neēd tik labi kā tas iespējams pārēja Eiropā.

Polija, — UNRRA's pārstāvis ziņo, ka še nav nopietnu badošanās gadījumu. Racionēto pārtikas vielu papildināšanai pieejams labs brīvais tirgus.

Francija, — virs badošanās līmeņa, bet launāk par gaidīto. Augstās cenas aizvien kāpj. Melnās maizes racionētā deva ir 300 g dienā, gaļas deva — 150 g nedēļā. Taukvielas, kuŗas mēnesī jāsaņem 125 g, gandrīz nav dabūjamas. Cukuru mēnesī saņem 500 g, sieru — šķēlīti nedēļā. Kartupeļus var dabūt vienīgi restorānos.

Grieķija, — pārtikas krājumi ir pietiekami, bet cenas ir augstas. Transporta grūtības sagādā papildus trūkumus nomaļākos apgabalos.

Italija, — izsalkums valda visur. Maizes deva racionēta uz 300 g dienā, milti pārādījušies tikai „melnajā" tirgū un mirstības procents no 10,6 priekš pieciem gadiem pieaudzis līdz 12,32 uz tūkstots iedzīvotāju.

Krievija, — padomju kviešu laukus nokapāja nebeidzamie lieti ražas novākšanas laikā. Maizes racionēšana aizvien turpinās. Gaļas, cukura un dārzeņu ir vairāk kā pagājušā gadā. Izredzes nākamajam gadam labas.

Anglija, — maize nav racionēta, bet toties racionēta ir gaļa, taukvielas un lielākā daļa no konservētās pārtikas. Anglija tomēr nekādā ziņā nav no bada cietējām. Pašreizējā pārtikas krize gan apēno visu pārējo. Londonas laikraksti notikumiem pārtikas grūtību frontē veltī savas pirmās lappuses.

The Stars and Stripes

Padomju dzelzs dūre Rumānijā

Šis raksts amerikāņu presē parādījās pag. gada vidū. Sniedzam to apstākļu raksturošanai Eiropas dienvidaustrumos. Jāatceras vienīgi, ka pēc Maskavas konferences lēmumiem pag. gada beigās un Rumānijas valdības ārējas papildināšanas to tagad atzinušas arī ASV un Lielbritānija.

Jaltas konferencē maršals Stalins pievienojās Rūzveltam un Čerčilam kopējā deklarācijā par atbrīvoto Eiropu. Šis dokuments, starp citu, apsolīja „lielo triju" kopēju rīcību, „palīdzot" atbrīvotām tautām „iznīcināt nacisma un fašisma pēdējās paliekas, radīt pēc pašu izvēles demokratiskus iestādījumus" un starplaikā „sastādīt pagaidu valdības organus, kas pārstāv visus iedzīvotāju demokratiskos elementus."

Visa bēda ar Jaltas deklarāciju ir tā, ka padomju iztulkojums galvenām frazēm, kādas ir „demokratiskie iestādījumi" un „demokratiskie elementi", pagalam atšķiras no Anglijas un Amerikas Savienoto Valstu iztulkojuma. Nekur citur šis nepatīkamais fakts nav izpaudies tik spilgti kā Rumānijā. Bukaresta šodien aplipināta ar pretfašistu saukļiem, bet te nav vairāk izteikšanās brīvības par to, kāda bija nacistu laikā. Atļauts iznākt tikai tām avīzēm, kuŗām nav nekādas politikas vai kas atbalsta komūnistu partiju. Aizliegtas jebkuŗas publiskas sanāksmes, atskaitot tās, kuŗas vēlas jaunais režīms. Vispopulārākās avīzes slēgtas un aizliegtas par to, ka viena, piemēram, publicējusi ievadrakstu ar preses brīvības slavinājumu, bet cita par to, ka ievadā mēģinājusi pārmest tā saucamai nacionālai demokratiskai frontei vienas partijas diktatūras nodibināšanu. Slēgtie laikraksti gan bija kritizējuši Krievijas metodes pamiera noteikumu uzspiešanā. Rumānijas liberāļu un zemnieku partijas vadītāji pārliecināti, ka Krievija pamiera nepildīšanas draudus izlieto par rungu, ar kuŗu Rumānija jāpiespiež kļūt par padomju ekonomiskās sistēmas sastāvdaļu.

„Vienīgā atšķirība krievu un bolševiku okupācijai," amerikāņu žurnālistam L. Uaitam sacīja zemnieku partijas prezidents Manijs, „ir tā, ka vācu laikā mums bija diktātors — rumānis. Tagad Antonesku vietā mums ir Višinskis." Dr. Manijs pareģoja, ka viņa partija, ja sarīkotu brīvas vēlēšanas, iegūtu 70 proc. visu balsu. Bet viņš nesaskatīja ne mazāko izdevību brīvām vēlēšanām. „Kaut arī zemnieku un liberālā partija bija principiālais faktors Rumānijas izdabūšanai no kaŗa," viņš sacīja, „mūsu laikraksti, radioprogrammas un publiskas sanāksmes ir aizliegtas. Zemnieku sargi, rumāņu policija un žandarmērija atbruņoti. Ieroči šodien ir vienīgi NDF (nacionāli demokratiskās forntes) rokās."

Antonesku laikā tauta dzīvoja pastāvīgās bailēs no dzelzs gvardes naktīs izdarāmām apcietināšanām. Šodien tā dzīvo pastāvīgā terrorā un bailēs no nakts apcietināšanām, kuŗas izdara pilsoņu milicija sadarbībā ar krievu NKVD. Daudzi no apcietinātiem ir pilnīgi nevainīgi, atskaitot opoziciju pret bolševiku bīdamās NDF rīcību.

70.000 vācu tautības personu deportētas verdzības darbā uz Centralāziju. 36.000 bēgļu, kas atstāja Besarābiju pirms bolševiku okupācijas, pārvietoti uz citām Padomju Savienības dalām. Sabiedroto (padomju) pamiera komisija sāka deportācijas 1945. g. 6. janvārī. Amerikāņu un angļu novērotāji šinī komisijā par nodomāto akciju nebija informēti līdz 4. janvārim. Kamēr no Vašingtonas un Londonas varēja pienākt oficiālie protesti, deportācijas jau bija notikušas.

Rumānijas ministru prezidents Petru Groza ir labsirdīgs, pārticis veikalnieks, kas ilgu laiku bijis zemnieku partijas pretinieks. Amerikāņu žurnālistu grupu viņš pieņēma savas valdības trīs noteicēju locekļu — komūnistu klātbūtē. Iekams viņš atbildēja uz kādu no jautājumiem, Groza prasīja komūnistu piekrišanu. Ja tie piekrita, viņš atbildēja nenoteiktos vispārējos vārdos. Ja viņi nepiekrita, viņš paziņoja, ka šādus „grūtus" jautājumus var atbildēt tikai ar rakstu. Jautājumu lielākā daļa neizbēgami ietilpa pēdējā katēgorijā. Tos visus tiešām atbildēja pēc vairāk dienām. Atbildēs nepārprotami bija saskatāma Rumānijas komūnistu partijas rūpīgā roka. Amerikāņu žurnālistiem sarīkotajās pusdienās Groza ļāva runāt savam propagandas ministram Konstantinesku-Jasijam un Annai Paukerai. Konstantinesku-Jasijs, mežonīga izskata iesirms vīrs, ir bijis Rumānijas vēstniecības pirmais sekretārs Londonā. Priekš dažiem gadiem viņu atlaida tā komūnistisko sakaru dēļ. Anna Paukera ir Rumānijas īstā vara. Lai gan viņai nav oficiāla amata, viņa vienmēr redzama publiskās sanāksmēs, kad tā parasti sēž pa kreisi no galvenā runātāja un dod savus padomus. Izbijusi skolotāja, viņa ir profesionāla komūnistu aģitātore, kuŗas darbība tā apdraudē-

(Beigas 3. lappusē)

Nāves sodi Latvijā

Baltijas kaŗa noziedznieku procesā apsūdzētie — Jekelns, Rufs, fon Mentenons, Verters, Knipels (Kīpels?), Pavels un Bekings, pēc TASS'a informācijas no Rīgas, par saviem noziegumiem notiesāti uz nāvi. „SL"

PSRS izdodamie nokluvuši Vācijā

PSRS izdodamie Zviedrijā internētie baltu kaŗavīri, kā mūs informē, šinīs dienās varējuši noklūt Rietumu Sabiedroto okupētā Vācijas daļā un līdz ar to kluvuši brīvi. A. T.

Baltijas universitāte Hamburgā tomēr darbosies

Pārvarot radušās telpu grūtības, Baltijas universitāte Hamburgā varēs sākt mācības pēc apm. 3 nedēļām. Lekcijas lasīs Hamburgas Vēsturiskā muzejā, kur universitātei paredzētas 28 auditorijas.

„LCK IB" Detmoldā

UNO nolemj: pret gribu neviens nav jāpiespiež atgriezties dzimtenē

Turpinot bēgļu problēmas apspriešanu UNO sociālo un humanitāro jautājumu komitejā Londonā, Baltkrievijas delegāte Uralova pieprasīja, lai UNO nepabalsta un neaizsargā nevienu, kas kopā ar vāciešiem aizbēdzis no savas dzīves vietas. Šādas personas jāsūta atpakaļ uz to valstīm un vajadzības gadījumā jānotiesā par kaŗa noziegumiem. Krievu pārstāvis prof. Arutiņans paziņoja, ka Krievijai esot pierādījumi par to, ka Vācijas rietumu okupācijas joslās, Italijā un citur bēgļu nometnēs piekopjot politisku propagandu pret Vienoto Nāciju interesēm. Viņš izteicās: „Nav pielaižams, ka aiz bēgļu palīdzības aizsega uzbaro kvislingus, nodevējus un kaŗa noziedzniekus, kā tas notiek tagad. Vienotās Nācijas nevar pārvērst palīdzību bēgļiem par pastāvīgu palīdzību. Mužīgi bēgli nedrīkst būt."

Pēc amerikāņu delegācijas priekšlikuma, ko paziņoja Elīnora Rūzvelta, komiteja nolēma lūgt UNO pilnsapulci steidzamības kārtā apspriest bēgļu problēmu un radīt īpašu komiteju. Personas, kas nevēlas atgriezties savā dzimtenē, piespiedu kārtā atpakaļ nav jāved.

UNO Sociālo jautājumu komiteja 9. febr. noraidīja krievu priekšlikumu, pēc kuŗa bēgļu problēmas atrisināšana būtu atstājama Austrumeiropas valstu ziņā. Lielbritānija nostājās pret priekšlikumu dot attiecīgām valstīm tiesības piespiedu kārtā panākt to pavalstnieku repatriēšanu. Komiteja atzina, ka bēgļu jautājums ir starptautiskas atbildības problēma un nevis, kā tas labāk būtu paticies PSRS, tikai saprašanās jautājums bēgļa izcelšanās valsts un tā pašreizējās uzturēšanās valsts vidū.

Francija pieprasījusi UNO, lai Drošības padomes parstāvīgiem locekļiem būtu tiesības pielietot diplomātisku spiedienu pret Spāniju un citām neitrālām zemēm, kuŗas vēl varētu uzturēties kaŗa noziedznieki. Kaŗa noziedznieki būtu jāizdod valstīm, kuŗās tie savus noziegumus pastrādājuši. Polu delegāts Modzelevs paskaidroja, ka Polija atbalstot Baltkrievijas priekšlikumu, pēc kuŗa UNO locekļiem pusgada laikā jānāk ar ziņojumu par viņu valstīs kaŗa noziedznieku konstatēšanai un apcietināšanai spertajiem soļiem.

UNO pilnsapulcē Londonā 12. febr. par bēgļu likteni Eiropā nobalsots šādi: 15 balsu par bēgļu sūtīšanu atpakaļ uz viņu zemēm, 17 balsu pret bēgļu piespiedu sūtīšanu atpakaļ uz viņu zemēm. 16 pilnsapulces locekļu no balsošanas atturējušies.

„The Stars and Stripes",
„N. Z.", „S. L."

Chronika

Latviešu mācības iestāde Alterfrādā pie Hamburgas sākusi darbu. **Audzēkņu skaits patlaban sasniedz 196. Pēc nozarēm tie sadalās: lauksaimniecības** vidusskolā 37, traktoru un lauksaimniecības mašīnu vadītāju kursos 46, šoferu 58. 16 mācās elektrotechniku, 12 galdniecību, 15 dārzkopību un 12 lopkopību. **Traktoristu un šoferu kursos visas vietas jau aizņemtas, bet pārējās nozarēs vēl var uzņemt jaunus audzēkņus. Vistem kursantiem un skolēniem obligāta angļu un vācu** valodas mācīšanās. Iestādes pagaidu vadītājs ir agr. A. Skreja, bet par **mācības spēkiem darbojas** agr. M. Rēvalds, agr. R. Krūmiņš, agr. M. Silenieks, **agr. A. Rozentāls, agr. Bruno Plaude u. c. Mechaniku skolas (traktoristu, šoferu) vadība ir K. Grūbes rokās, elektrotechnikus apmāca** inž. **K. Grāvelis, galdniekus un namdaŗus arch. Pīlādzis. Skolās, klasēs un darbnīcās rit spraigs darbs,** jo viss jārada gandrīz pilnīgi no jauna. Sekmējas arī audzēkņu pašdarbības pašākumi. Iestādē darbojas skautu vienība, bet tuvējā **Bad-Zēgebergā** LJKS nodaļa. — Ārstu meklē **Alterfrādes** latviešu lauksaimniecības mācības iestādē pie **Bad-Zēgebergas. — Vīsbādenas latviešu nometnes skolai** vajadzīgs latviešu valodas skolotājs. — **Sēstas nometne meklē kora diriģentu. Bērnunama pārzini steidzami meklē Lībekas Latvijas Sarkanā krusta pārstāvniecība.** — LCK p. g. 16. nov. ziņoja Militārai valdībai Vācijā, **ka latviešu bēgli atsevišķās vietās** nav paspējuši apmainīt uz Vāciju līdzatvestās „Reichskreditkassenscheine" **markas** resp. t. s. „ostnaudu" ejošā vācu valūtā, **jo vācu bankas dažkārt** vienai personai neapmainīja vairāk par 50 marku mēnesī. Tā kā no blokētiem kontiem vienai vācu ģimenei mēnesī var izmaksāt līdz 500 marku un latviešu līdzatvestās neapmainītās naudas summas var pielīdzināt šādām blokētām summām, LCK lūdza Militāro valdību atlaut latviešiem katrai ģimenei apmainīt „Reichskreditkassenscheine" markas ejošā vācu valūtā katru mēnesi 500 marku. LCK bija uzsvērusi arī latviešu grūto materiālo stāvokli. Tagad LCK saņēmusi angļu kontrolkomisijas atbildi, ar ko šādas apmaiņas iespējas noraidītas. — Saiņiši Beļģijā internētajiem karavīriem vairs nav sūtāmi, jo tuvākā laikā sāksies viņu atbrīvošana. — Latvijas architektu biedrības bij. vicepriekšsēdis arch. P. Dreijmanis latviešu architektus aicina paziņot sa-

Neaizmirstiet: mūsu nākotne laukos!

Latvijas labklājības pamats bija labi nostādīta lauksaimniecība. Tā deva nodarbošanos lielākai daļai Latvijas iedzīvotāju un ar saviem ražojumiem pabaroja visus mūsu zemes iedzīvotājus. Mūsu lauksaimniecības **ražojumi-sviests, bekons, olas un** lini bija gandrīz vienīgās eksporta preces, ko izveda uz ārzemēm un kas valstij deva ārzemju valūtu, par ko savukārt **mēs varējām iepirkt ārzemēs dažādas** mašīnas un citas preces, ko Latvijā neražoja.

Arī uz priekšu lauksaimniecībai būs **galvenā loma Latvijas atzelšanā un turpmākā dzīvē.** Atgriežoties **Latvijā,** lauksaimniecībai būs jāpievērsas ne tikai agrākiem lauksaimniekiem, bet arī daļai bijušo **ierēdņu, tirgotāju un** brīvo profesiju darbinieku. Pēdējām katēgorijām jau tagad ieteicams veltīt vairāk vērības lauksaimniecības dažādām nozarēm, sevišķi **putnkopībai, dārzkopībai, truškopībai un biškopībai.**

Izlietojiet tādēl tagadējo brīvo laiku, rūpējieties, lai nometnēs sarīko kursus tieši lauksaimniecības praktisko zināšanu apgūšanā, tā sagatavojot mūs darbam nākotnē. Ir jau labi piemēri. Putnkopis Andrejs Leiše Bavārijā noorganizēja un vadīja Dinkelsbīles latviešu nometnē 16 dienu un Ansbachas latviešu nometnē 9 dienas ilgus putnkopības kursus. Dinkelsbīles nometnē tajos piedalījās 25 klausītāji, visvairāk lauksaimnieki un ierēdņi, Ansbachas nometnē bija 60 klausītāju, visvairāk ierēdņi un brīvo profesiju darbinieki. Abās nometnēs tagad organizē kursus arī citās lauksaimniecības nozarēs. Tv.

vas adreses līdz ar īsu dzīves aprakstu valdes locekļim E. Grosbergam, Latvian Camp, „Frische Quelle", Detmold bei Hiddesen, Lippe (21). — Latviešu teātris, kas savu bazi iekārtojis Mērbekas ciema nometnē pie Stathāgenas, pusceļā starp Detmoldu un Hannoveru, p. g. 10. nov. devās mēnesi ilgā izrāžu ceļojumā pa Vācijas ziemeļiem. **Tas apmeklējis** 9 nometnes, **sniegdams** 45 izrādes, 7 literārus vakarus un vienu koncertu „Saulē", Švarcenbekā, **Bērnsenā, Lībekā,** Ķīlē, Neištatē, Flensburgā, **Huzumā** un Icehojā. Sarikojumus apmeklējušas 23.000 personu. No 21. līdz 25. janv. teātris viesojās Blombergā un Detmoldā, izrādot ziemeļu turnejas repertuāru — R. Blaumaņa „Pazudušo dēlu" un M. Zīverta „Kīnas vāzi." No šejienes teātris devies uz Oldenburgu un vēl citām vietām angļu okupācijas joslā, kas nav pagūtas apmeklēt ceļojuma pirmajā posmā. Blakus šiem ceļojumiem teātris patlaban iestudē Anšlava Egliša komēdiju 3 ainās „Labāki cilvēki". Tani autors apstrādājis bēgļu dzīves tematu un sarkastiskā zīmējumā rāda tipus, kādu netrūkst nevienā nometnē. Negatīvo tipu centrā ir Bauskas maiznieckmeistars ar savu sievu, sievasmāti un daudz mantu kastēm, bet arī ar nenovīdību, skopumu un bailēm no bumbām. Kas zem šīm bumbām norisinās un kā bēgļu gaitās cilvēki top labāki, to rāda komēdijas spraigais risinājums, ko drīz būs lemts redzēt teātŗa cienītājiem. Bez šīs lugas teātris savā turpmākā repertuārā nodomājis uzņemt arī kādu no mūsu klasiķu darbiem. Pēc pirmajām ugunskristībām trimdā un gaŗa ceļojuma, kas bija īsts pārbaudes akmens teātŗa vadībai un mākslinieciskam ansamblim, kas komplektējas no dažādu teātŗu aktieŗiem, 20. dec. pilnsapulcē pārvēlēta teātŗa valde. Priekšsēdis un teātŗa atbildīgais vadītājs tagad ir Jēkabs Zaķis, priekšsēža biedrs un viņa palīgs saimniecības lietās Jānis Šāberts, kasieris Osvalds Uršteins, mantzinis Alberts Šterns un sekretārs Jūlijs Rose, pēdējais ir arī teātŗa drāmaturgs. Režisori ir Jānis Zariņš un Osvalds Uršteins, bet dekorātors Ēvalds Dajevskis ar palīgu Kārli Grāpi. Pavisam teātris savā saimē apvieno 43 dalībniekus, no kuŗiem 30 pieder mākslinieciskajam ansamblim. Ceļojumos teātris dodas savā automašīnā, kuŗā bez aktieŗiem un pārējā personāla vieta arī skatuves iekārtām. — Latviešu Centrālās komitejas vajadzībām Vīsbādenas nometnes Latviešu komiteja ziedojusi 1.800 marku, laikraksts „Tēvzeme" 500, Mārburgas Latviešu komiteja 200, Švarcenbekas Latviešu komiteja 200 un E. Mārtinsons 100. No Zaķa ansambļa Hanavā sarīkotā koncerta atlikuma LCK ziedotas 142,50 markas un no Hanavas nometnes kinoizrādes atlikuma 153,50. LCK kultūras fondam Švarcenbekas nometne ziedojusi 77,43 un Latviešu apgāds 500, novēlot šo summu trimdā sarakstīto un publicēto darbu godalgošanai. Bez tam Latvijas valsts prezidenta Kārļa Ulmaņa Draudzīgā aicinājuma atceres dienā Latviešu apgāds LCK nodevis 200 eksemplāru no apgāda pirmās izdotās grāmatas „Valodiņa" ar lūgumu nodot tās tālāk latviešu bēgļu skolām un trūcīgiem skolēniem. Visiem ziedotājiem LCK izsaka sirsnīgāko pateicību un cer arī turmāk sagaidīt tautiešu materiālu atbalstu mūsu kopējo mērķu sasniegšanai. — Baltijas bijušie kaŗavīri, kas bija internēti Zviedrijā, pēc Šveices un angļu radioziņām, janvāŗa priekšpēdējā nedēļā izdoti Krievijai. Krievu lazaretes kuģim nodoti 147 bij. kaŗavīri. Viens no izdodamiem izdarījis pašnāvību, bet trim pašnāvības mēģinājums aizkavēts. Kas noticis ar pārējiem (internēto bija 167), par to vēl ziņu nav („LCK IB" Detmoldā). — Mākslinieks Hugo Grotuss dzīvo Dillingenā pie Donavas un čakli **glezno.** Par pārdotām gleznām viņš iegūst samērā plašus līdzekļus, ar kuŗiem sekmē tautiešu kultūrālos pasākumus un sniedz atbalstu trūkumā nonākušiem. Kopš pag. vasaras dažādiem latviešu pasākumiem krietnais tautietis ziedojis jau 8.000 marku (Š.). — Lauingenas latviešu nometnē pie Donavas 8. un 9. febr. Latvijas Sarkanā krusta darba vadītājs amerikāņu okupācijas joslā R. Liepiņš LSK pārstāvjiem no vairākiem Bavārijas novadiem ziņoja par apmeklējumu pie Starptautiskā Sarkanā krusta galvenās valdes Ženevā. SSK nolēmis atzīt Latvijas Sarkano krustu par pasīvu biedru, piešķiŗot tam iespējamo atbalstu. Latviešu internētiem kaŗavīriem Francijā un Itālijā, ar kuŗiem LSK no Vācijas nav iespējas sazināties, SSK apsolija savu palīdzību. Nometnēs un latviešu kolonijās, kur tautieši, bet visvairāk bērni no UNRRA's nesaņem drēbes, apavus, medikamentus un tml., LSK iespējamību robežās palīdz un palīdzēs ar mantām un naudu. Pēc aptuvenas aptaujas, apm. 15 proc. mūsu nometņu iemītnieku sirgst ar tuberkulozi. Cerams, ka ar Starptautiskās tuberkulozes apkaŗošanas līgas atbalstu atsevišķus slimniekus — latviešus būs iespējams nogādāt uz Šveici ārstēšanai turienes sanatorijās (A. P.). —Latviešu apgabala komitejas Lībekā izdodamajam dienas laikrakstam „Lībekas Vēstnesis" 1. febr. iznācis 100. numurs. Angļu Militārās valdības 820. vienības kpt. **Makleods** šajā sakarā atbildīgajam redaktoram Jūlijam Vaivaram vēstulē saka: **„Jūsu laikrakstu trimdā aizdzītie latvieši** lasa visā Rietumvācijā, un drīz tas būs par saiti ar viņu tautiešiem citās pasaules daļās." Jubilejas numurs iznācis pārveidotā apdarē, „Lībekas Vēstnesim" ejot pie lasītājiem jau parastā dienas laikraksta formātā. Red. J. Vaivars ievadā atzīmē: **„Cik** bijis iespējams, mums palīdzējusi bijušā Latvijas nacionālā komiteja, Lībekas un 1. apgabala Latviešu komitejas darbinieki un tās priekšsēdis J. Miezis. Lai gan esam komitejas izdevums, mums vēl nevienu reizi nav mēģināts diktēt vai dot kaut kādus norādījumus, kā un ko rakstīt. Tāpēc mēs visiem šiem komitejas darbiniekiem un tās priekšsēdim varam izteikt neliekulotu latvisku trimdinieka paldies." (V. B.). — Lībekas „Saulceres" nometnē ar „Pūt, vējiņi" izrādi darbību uzsācis LJKS nodibinātais latviešu teātris. To vada Jānis Rudzītis. Režisors Žanis Dulpiņš. Aktieŗu vidū Jānis Birkmanis, Emma Znotiņa, P. Elsiņš, Lūcija Kalniņa, Spodra Zvaigzne, Rūta Neilande u. c. Dekorācijas darinājis Atis Grunde, par mūzikāliem aranžējumiem gādājis Anatolijs Bērzkalns („Lībekas Vēstnesis").

Domas un sirds

Veronika Strēlerte

Zemnieks

(No **antoloģijas** „Cerību zeme")

Vai cerību dārzos augsim,
Kas rūpojas mākoņos?
Mēs krāšņos tālumos trauksim,
Bet vālodzes balsī sauksim:

Jo tu, kas dodi un ņemi
Un pavēli cīnīties,
Kas pasaules likteņus lemi,
Šo zemi, šo sāpju zemi
Mums esi pieškīris, Dievs.

Ja daudzi kā pelni kluvām,
Ko aizpūtis vētrains gaiss,
Mēs dārgu liecību guvām:
Vēl zemnieks ies pa šīm druvām,
Un viņš būs pats pēdējais.

Pats pēdējais nāves plaujā,
Kas paliks un pastāvēs,
Slēgs dēli kad acis kaujā,
Uz Latvijas lauka viņš saujā
Bērs graudus un dzīvību sēs.

Liepājā, 1945. g. **martā.**

Melnā bruņinieka žņaugos

3.

Pirmajā vācu varas gadā tauta pietiekami iepazinās ar okupācijas metodēm un paņēmieniem. Mūs pārsteidza tas, cik ļoti vārdi nesaskanēja ar darbiem. Vācieši apgalvoja, ka viņi ejot krusta kaŗā pret austrumiem. Ārēji tas tā izskatījās, bet patiesībā visus boļševiku varas aktus un atsavināšanas saimnieciskajā dzīvē no vācu puses neatlaidīgi aizstāvēja. Boļševiku kārtība taču nodeva visus nozīmīgākos īpašumus vācu rokās. Šāda rīcība pierādīja, ka nacionālsociālisti nekaŗoja par idejām, bet gan tikai par iespēju laupīt. Modernais melnais bruņinieks bija īsts dēls savam 13. gadsimta sencim. Arī tas pasaules priekšā uzdevās par kristīanisma nesēju, bet patiesībā reālizēja tikai savu „Drang nach Osten". Arvien vairāk atklājās rūgtā patiesība, ka pašu zemē latviešiem nepieder nekas, izņemot dzīvības. Bet arī pēc tām sāka sniegties vācu rokas.

Asinis un dzīvības bija mūsu vienīgās vērtības, par kuŗām varējām cerēt atgūt savu brīvību. Tās nedrīkstēja vieglprātīgi pārdot par lēcu virumu. Tautai vajadzēja atklāt vācu nodomus un laikā to brīdināt. Tas bija viens no daudzajiem nelegālās darbības bīstamajiem uzdevumiem. To uzņēmās dažādas grupas un pat atsevišķas personas. Tās visas pūlējās noskaidrot un atklāt tautai okupantu nodomus, kas apdraudēja latviešu tautas intereses. Izdevīgā pozicijā bija laudis, kam bija plaši sakari ar sabiedrību. Vieni no tiem bija skolotāji. Savā noskaņojumā viņi bija antivāciski un pretnacionālsociālistiski.

Mēs bijām četri jaunie skolotāji, kas varējām sevi saukt par nelegālistiem jau no institūta laikiem. Izšķirāmies sākt darbu vispirms savu klasesbiedru vidū. Noorganizējām nelegālas jauno skolotāju un institūta absolventu sanāksmes. Tanīs ieradās mums tuvi pārstāvji arī no jauno virsnieku aprindām. Radījām mazus centrus Rīgā un Jelgavā, kuŗos provincē strādājošie varēja saņemt informāciju. Pamazām izveidojām savu sakaru tīklu.

Mūsu sajūsma un dedzība dažreiz bija lielākas par apstākļu un notikumu izpratni. Bet mēs bijām uz pareiza cela un nebijām vieni. Mums bija garīgi atbalstītāji ārpusē gan skolu vadībā, gan arī citos sabiedrības slāņos.

Mēs paši un arī mūsu atbalstītāji no vecāku ļaužu vidus nemaz nedomājām par kādām politiskām programmām. Brīdī, kad tautas eksistence bija mesta svaru kausos, mums šķita necienīgi strīdēties par to, kāda satversme visdemokratiskākā un kādas vēlēšanu sistēmas vislabākās. Par savu galveno un vienīgo mērķi uzskatījām nacionālā goda aizstāvēšanu, tautas dzīvā spēka iedragāšanas aizkavēšanu un cīņas gara stiprināšanu, lai īstajā brīdī varētu pieteikt un ņemt savas tiesības. Tāpēc mēs nemeklējām kādu īpašu nogrupējumu, bet jau pirmajā sanāksmē izšķīrāmies uzņemt sakarus ar visām pretestības grupām, kuŗu mērķi bija tautas brīvība un neatkarība.

Šādas grupas 1942. gadā jau bija vairākas. Par pirmo jāmin tā, kas, okupācijas laika legālitātes ietvaros savu darbu darīdama, grupējās ap tautas dzīvā spēka veicināšanas daļu t. s. tautas labklājības direkcijā. Vācu atlautais darbs ārēji bija veltīts tikai dzimstības pacelšanai un dzīvā spēka saglabāšanai. Sarīkojumos dažadas Latvijas malsa runātāji rādīja, cik mūsu tautai dārga katra dzīvība. Atklāti gan nedrīkstēja teikt, pret ko jānostājas (tas kļuva skaidrs ikkatram pašam), bet sarīkojumi rādīja, par ko jācīnās. Tā tautā sēja pretestības sēklu.

Arī šim pasākumam nebija lemts ilgāks mūžs kā visiem citiem, kas nekalpoja nacionālsociālistu nodomiem. Vadītāju pievāca vācu policija, pārbaudot viņa izturību Centrālcietumā un Salaspils koncentrācijas nometnē. Viņam piedēvēja sakarus ar latviešu pagrīdes presi. Tā īsto darbu vācieši neatklāja.

Apcietināšana nu kaitēja pašiem vāciešiem, jo nemiers un sašutums tautā augtin auga. Okupanti bija paši atseguši savus melus: tagad skaidrāk redzēja, ka viņi bija nevis latviešu draugi, bet gan nāvīgie ienaidnieki.

Nacionālsociālismam pretējus uzskatus atklāti varēja paust tikai dievnamos. Vairums garīdznieku izprata so savu lielo iespēju un dedzīgāk sludināja kristīgo pasaules uzskatu, aizstāvēdami vārgā un mazā cilvēka tiesības pret kailo varu. Visiem citiem, kas tautai gribēja teikt drošus vārdus, bija jārunā pagrīdes laikrakstos. Bez periodiskajām avīzēm bieži vien pat atsevišķas personas izdeva tulkojumus, citējot latviešiem naidīgās vietas no nacionālsociālistu grāmatām, rakstiem un runām, tā noraudami vāciešiem katru liekulības masku, aiz kuŗas bija melīgums un naids.

No pagrīdes laikrakstiem pirmais parādījās „Tautas Balss". Tad sekoja „Brīvā Latvija," vēlāk „Lāčplēsis" u. c. Visos līdzi darbojās jaunatne: virsnieki, jaunie skolotāji, studenti un ģimnazisti. Neviens no viņiem negāja cīņā ar kādas partijas lozungiem. Mērķis bija tikai viens — brīva un neatkarīga Latvija. Par mūsu demokratisko pārliecību daudz nebija jārunā, jo mazai tautai cita nemaz nav pieņemama. Zinājām, ka pēc Eiropas lielo diktatūru satriekšanas, vieta būs tikai demokratijām. Zinājām, ka tāda būs arī mūsu dzimtenē. Bet līdz tam vēl bija tālu, un daudz smagu cīņu stāvēja priekšā.

1943. gadā jaunos skolotājus ķēra pirmais trieciens. Vienu no mūsu vidus apcietināja. Viņu mēs uzskatījām par klusāko. Skolotāja darbu viņš bija sācis kādā Jelgavas aprinķa nomalā pagastā un uz Rigu pārnāca tikai nesen. No Reimersa ielas viņu pārveda uz Centrālcietumu un no turienes uz Salaspili. Viņa noziegums — darbība pagrīdes laikrakstā. Žēl bija drauga. Mēs tomēr zinājām, ka viņa vietā stāsies kāds cits latviešu jauneklis.

Otrā vācu okupācijas gadā nobrieda pārliecība, ka Sabiedrotie Vāciju satrieks rietumos tad, kad Vācijas armijas atradīsies vistālāk austrumos. Tad arī latviešu tautai radīsies iespēja nokratīt okupācijas varu un atgūt brīvību. Lai šis brīdis mūs neatrastu nesagatavotus, jaunie virsnieki un jauniešu grupa sāka organizēties Rīgā un uz laukiem. Meklējām sabiedrotos visur, kur mājoja patiesa uzticība Latvijas brīvībai.

Notikumu lavīna, diemžēl, mūs visus aizrāva uz citu pusi. No gribētās uzbrucēju lomas bija jāpāriet uz aizstāvēšanos. Smagi ievainotā vācu nacionālsociālistu valsts bija nolēmusi sava austrumu kaŗaspēka robus aizpildīt ar okupēto zemju vīriešiem, kaut arī to noliedz starptautiskās tiesības. Lai starptautisko tiesību pārkāpumu maskētu, vācu okupanti piespieda dažas latviešu sabiedrībā pazīstamas personas, — tām bija „jālūdz" atļauja „pašu latviešu" uzstādāmajam „brīvprātīgo leģionam". Atļauju, protams, deva. Okupācijas laika prese un runātāji sauca uz cīņu. Vācieši diktēja saukļus: Brīvība jāpērk ar asinīm! Negodīgi gaidīt, kamēr neatkarību kāds ieliek klēpī!

Sabiedrības daļa sāka it kā šaubīties, — par līdzi iešanu kaŗā vācieši, varbūt, tiešām dos kaut kādu neatkarību? Latviešu jaunatne vienmēr alkst cīņas un varoņdarbu, viņā pastāvīgi kvēlo ilgas pierādīt savu tēvijas mīlestību ar darbiem un vissmagākajiem upuriem. Okupantu diriģētā prese, radiofons un runātāji tagad saka: nu ir laiks!

Kas atvērs acis? Kas atklās patiesību? Kas teiks drošu vārdu visai tautai? Tā toreiz saucām mēs visi, kad iztapoņas pārkliedza saprātīgos. Mūsu brīdinājumus nosauca par zaļu jaunekļu valodām vai, ar vācu muti, par ienaidnieka pretpropagandu. Vajadzēja kādam vecākam un tautas cieņu ieguvušam vīram riskēt un runāt.

Šajās tautas nedienās tomēr pierādījās, ka neatkarīgās Latvijas brīvības laiks bija atstājis arī noteiktākus vīrus. Bijušais valstsvīrs un sabiedriskais darbinieks J. S. pirms savas atlaišanas no vāciešu uzdotā amata uzturējās Zemgales laukos un gandrīz atklāti izteicās pret iešanu kaŗā vācu viltīgi maskēto nodomu pavadā. Viņa vārdi drīz apskrēja visu Zemgali. Bet tas vēl bija par maz. Vajadzēja atklāt okupantu nodomus visā to kailumā. Pa daļai to iedrošinājās viens no Latvijas bijušiem ministriem. Okupācijas varas „ģenerālkomisāram" Drechsleram viņš pateica, ka šāda latviešu mobilizācija ir pretlikumīga. Kamēr nav atjaunota Latvijas valsts suverēnitāte, tikmēr nevienam nav tiesību to pavēlēt. Pirms runā par latviešu saukšanu pie ieročiem, Latvijai jākļūst brīvai. Drechslers atbildējis, ka šajā ziņā neviens neko nevarot solīt. Šo sarunu vēlāk restaurēja rakstveidā. Katrs latvietis, kam tās teksts paslēpšus nāca rokās, centās to pārrakstīt no jauna un nodot tālāk. Arī mūsu grupa šādu rakstu citīgi izplatīja pa visu mūsu sakaru tīklu. Šādas lapas aizgāja pat pāri robežām. Kāds Lietuvas docents tās pārtulkoja lietuviešu valodā. Lietuviešu pretestības kustība tekstu izlietoja jo iespaidīgi, uzmudinādama savu tautu nepadoties vāciešu pavēlētai, bet pilnīgi nelikumīgai mobilizācijai. Protams, ka drīz to visu sīkumos zināja „kungu tautas" pārstāvji Latvijā. Mēdems Jelgavā kārtējo reizi izlamājās par „riebīgajām lapiņām," kuŗu nolūks esot „atšķelt mīlos zemgaliešus no viņa." Bet arī viņš nemēģināja apstrīdēt „lapiņās" teikto: vāciešiem latviešu dzīvais spēks kaŗā bija japiedabū tikai savtīgiem, vienīgi vācu nacionālsociālistu pašlabuma un citu tautu apspiešanas nolūkiem.

(Turpmāk beigas)

Zachsenhauzenas koncentrācijas nometnes politiskais ieslodzītais nr. 105891

Visa nacistu „slepkavu banda" ir vainīga, - Krievija saka tiesai

PSRS 8. febr. Nirnbergā kara noziegumu tiesā iesāka savu apsūdzību pret 22 tiesājamiem, uzstādot „taisnīgu un pilnīgu atmaksas rēķinu." Krievu galvenais prokurors ģenerāļleitnants R. Rudenko 79 lappušu garajā pārskatā uzsvēra, ka šo ilgi izstāvējušo rēķinu savām asinīm rakstījuši Staļingradas aizstāvji, Slavutas koncentrācijas nometnes upuri, Livenicas mežā noslepkavotie un „fašistu terrora upuru miljoni."

Pielīdzinādams vācu sazvērniekus „slepkavu bandai," kuŗā visi dalībnieki ir vienādi vainīgi, kaut arī tikai viens raidījis liktenīgo šāvienu, krievu ģenerālis, kas ir arī Ukrainas republikas ģenerālprokurors, pierādīja nacistu nerēķināšanos ar līgumiem un godu gaŗā lauztu vienošanos un līgumu chronoloģijā, kuŗai cauri vijas nacistu ārprātīgā agresijas kāre. Nosaucot „visu hitlerisko valsti" ar tās valdības iestādēm un institūtiem, armiju, policiju un tā saucamām sabiedriskām iestādēm par parādniekiem šī rēķina kārtošanā, padomju prokurors pieprasīja „noziedznieku stingru sodīšanu."

Uzkraujot tieši sazvērniekiem visu vainu par vāciešu masu izsaukto šausmu un zvēriskumā postu, Rudenko teica, ka „sazvērnieku organizācija, to kūdīšana un vadība ir atbildīgas par noslepkavoto asinīm piesūkušos zemi." Sazvērnieki, viņš norādīja, saindējuši veselas vāciešu paaudzes sirdsapziņu un prātu, attīstot tanī „izraudzīto" iedomību, kanibālu morāli un kramplaužu iedzīvošanās kāri.

Tribunāls dzirdēja labu tiesu no Hermaņa Gēringa personīgām saistībām šī rēķina dēbeta pusē ar uzskaitījumiem no izbijušā „reichsmaršala" aktīm, kas liecina par Padomju Savienībā izdarīto sistēmatisko mantu laupīšanu, sākot no gramofoniem līdz valūtai. Par līdzdalībniekiem laupīšanas programmā pieminētas tādas vācu rūpniecības firmas, kā „Krupp", „I. G. Farben" un „Hermann Göring C°".

Par nesamaksājamām Rudenko uzskaitīja zaglīgo nacistu parāda saistības, kas radušās, tiem sagrābjot un iznīcinot krievu vēsturiskās un izglītības svētnīcas, kādas bijušas lielā Pēterhofas pils, Odesas publiskā bibliotēka ar tās 2 milj. sējumu un krievu rakstnieku Puškina un Tolstoja mājas.

The Stars and Stripes

Baltijas valstis jāpadara par Lielvācijas provincēm, — 1941. g. vasarā teicis Hitlers

PSRS galvenais prokurors Nirnbergas kara noziedznieku prāvā ģenerāļleitnants Rudenko savā apsūdzības rakstā šinīs dienās citēja vairāku pazistamo nacionālsociālistu vārdus, kas izņemti no slepeniem protokoliem un nepārprotami skaidri izteica nacionālsociālistiskās valdības kara mērkus austrumos. Hitlers, piemēram, vienu mēnesi pēc invāzijas sākšanās Krievijā kādā slepenā konferencē izteicies: „Baltijas valstīm jākļūst par ‚reicha' provincēm. Par ‚reicha' provinci jākļūst arī Krimai un tai pieguļošiem apgabaliem, tāpāt kā Volgas vācu kolonijām un apgabalam ap Baku. Pēdējam jākļūst par vācu militāro koloniju. Somija pieteic savas prasības pēc Ļeņingradas apgabala. Nolīdziniet Ļeņingradu līdz zemei un atdodiet to somiem." „N. Z."

Angļu okupācijas joslā visi „Latviešu Vēstnesim" pienākošies maksājumi (abonements un sludinājumi, pārstāvju un komisionāru ieņemtā nauda par komisijā saņemtiem eksemplāriem un tml.) ar pasta naudas pārvedumiem tagad sūtāmi Lidijai Dravniecei, Latvian Camp, „Frische Quelle," Hiddesen bei Detmold, Lippe (21).

Paziņojumi par šiem pasta naudas pārvedumiem līdz ar pasūtinājumiem, sludinājumu tekstiem, laikraksta pārstāvju un komisionāru ik nedēļas norēķiniem joprojām piesūtāmi vienīgi „Latviešu Vēstneša" izdevniecībai, Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

„Latviešu Vēstnesi" piesūta tikai abonentiem, kas maksājumus ar pasta naudas pārvedumu nokārtojuši „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin) pēc adreses: Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b).

Staļina vēlēšanu runa

Josifs Staļins Maskavas vēlēšanu iecirknī, dienu pirms PSRS vispārējām vēlēšanām teicis runu. Tā bija viņa pirmā parādīšanās atklātībā kopš 2. janv. Staļins jūsmīgi apsveikts. Arī citi bolševiku augstie amatvīri sakarā ar vēlēšanām devuši paskaidrojumus sanāksmēs. Tautas komisāru padomes pirmais priekšsēdis Michails Ivanovičs Kaļiņins kādā vēlēšanu sanāksmē Ļeņingradā runājis par vēlēšanu atšķirību rietumu valstīs un Padomju Savienībā. Kaļiņins uzsvēra, ka pilsoniski demokratiskās valstīs vēlēšanu kampaņu vada politiskās partijas, kas cīnās par varu. Ārzemēs privātais labums stāvot pāri vispārības labklājībai. Padomju demokratija turpretim uzbūvēta uz kollektīvisma un kopdarbības pamatiem. Komūnistu un bezpartejisko bolševiku bloks apvienojot visu padomju tautu, jo te nav nekādu klašu pretešķību.

Maskavas radiofons ziņo, ka 10. febr. savas balsis nodevuši vismaz 96 proc. krievu vēlētāju. Pirmos oficiālos rezultātus publicē 11. febr.

PSRS ārlietu komisārs Molotovs Maskavas radiofona pārraidītā vēlēšanu runā raksturoja PSRS politiku. Viņš ļoti asi vērsās pret aizvien atdzimstošajām baumām par trešo pasaules karu un uzsvēra, ka PSRS nevēloties nekā vairāk kā ilgstošu mieru. Visas mieru patiesi mīlošas valstis tāpēc Krievijā atradīšot patiesu sabiedroto. Molotovs bez tam norādīja, ka neesot jātic tam, ka Padomju Savienības vadība varētu no komūnistiem pāriet uz citām grupām. Padomju Savienībā neesot un nemēdzot būt ne bezdarba, nedz arī križu. Attiecībā uz starptautisko stāvokli Molotovs konstatēja, ka PSRS miermīlīgā politika nav nekāda pārejoša parādība. Krievu tauta tomēr esot modra pret katru miera un starptautiskās drošības traucējumu. PSRS darīšot visu iespējamo, lai UNO — Vienoto Nāciju organizācija kļūtu par iedarbīgu rīku jauna kara aizkavēšanai un visu agresoru savaldīšanai. PSRS esot vienmēr gatava ciešai sadarbībai ar lielām un mazām mieru mīlošām valstīm. „N. Z.", „L. S."

ASV ārlietu ministrs Džemss Berness, kā ziņo „AP", Vašingtonā deklarējis, ka Polijas drošības policija iejaukta daudzu Polijas ievērojamu politiku nesen notikušajās „slepkavībās". Berness paziņoja, ka viņš rakstā Polijas valdībai izteicis cerību, ka tā spers nepieciešamos soļus, „lai nodrošinātu brīvām vēlēšanām nepieciešamo brīvību un drošību."

„AP" ziņo no Londonas, ka Lielbritānija aizvien vēl turpina iesaukt obligātā karadienestā uz nenoteiktu laiku jaunus gadagājumus. Ministru prezidents Etlijs apakšnamā atkārtoti paziņoja, ka „viņam vēl nav iespējams" plašāk izteikties par valdības nodomiem mobilizācijas turpināšanā. Lai armijas dienests būtu pievilcīgāks lielākam skaitam brīvprātīgo, Lielbritānija paaugstinājusi karavīru atalgojumu un ģimenes piemaksas. Drīzumā augstāku atalgojumu saņems arī visi angļu virsnieki.

Prezidents Trumens Vašingtonā norādījis, ka ASV pieprasījušas krievu un britu atļauju publicēt Jaltas vienošanās slepeno nolīgumu par Kuriļu salām, kuŗas tagad pieprasa PSRS. Trumens sacīja, ka viņš nedrīkstot izteikties, vai lielvalstīm bijuši vēl citi slepeni nolīgumi, bet piemetināja, ka, ja tādi bijuši, tad tos visus ar laiku publicēs.

El-Alameinas varonis un 21. armiju grupas komandieris 1944. g. decembŗa vācu „izrāviena" kaujas laikā — feldmaršals sērs Bernards L. Montgomerijs (Montgomery), kā paziņojusi Lielbritānijas kara ministrija, 26. jūnijā kļūs par imperiālā ģenerālštāba šefu „Montijs", kā viņu sauca tūkstoši Sabiedroto karavīru, nesen iecelts par vikontu. Britu okupācijas spēku galvenā mītnē Vācijā — Herfordā ziņo, ka feldmaršals tikko atstājis slimnīcu, kur viņš arstējies pēc saslimšanas ar influenci, un dodas uz Šveici 3 nedēļu atpūtā.

Londonas laikraksti ir vienis prātis, ka angļus „pašreiz neinteresējot ne Montgomerijs, ne Krievija, nedz arī nacionālizācija, bet gan olas." Amerikāņu paziņojums, ka ASV pārtrauks kaltēto olu pievedumus, jo Lielbritānijai nav dolaru, ar kuŗiem par tām samaksāt, esot smagākais triecienis miljonu angļu brokastu galdam kopš 1939. g.

Par Brazilijas 16. prezidentu ievēlēts ģen. Enriko Gaspars Dutra, ko brazilieši sauc par „karavīru karavīru". 65 g. v. armijas komandieris un bijušais kara ministrs, kas priekš 45 gadiem bija vienkāršs kareivis, apņēmies Brazilijai dot konservātīvu valdību, lai gan jaunajā Brazilijas kongresā būs pārstāvēti kā konservātīvie, tā arī mērenie un radikālie politisko partiju locekļi.

Lai paātrinātu demobilizējamo amerikāņu karavīru aizstāšanu ar jauniem, karavīru apmācība AS Valstīs saīsināta no 13 uz 8 nedēļām.

The Stars and Stripes

Padomju dzelzs dūre Rumānijā

(Turpinājums no 1. lappuses)

ja viņas dzīvību pretkomūnistiskajā Rumānijā, ka viņa 1925. g. bija spiesta meklēt patvērumu Padomju Savienībā. Pēc dažiem gadiem viņa atgriezās un bija aktīva pagrīdes darbā līdz savai apcietināšanai 1935. g. Lai gan notiesāta uz 10 gadiem cietumā, viņa vēlāk atdabūja brīvību braukšanai uz Padomju Savienību apmaiņā pret krievu turētiem rumāņu cietumniekiem. Pēdējos 12 gadus viņa bijusi padomju pilsone, un tagad tai ir divkārša pavalstniecība. Amerikāņu žurnālistiem viņa tomēr noliedza, ka viņa vai tās komūnistiskie biedri gribot bolševizēt Rumāniju. „Mēs apmierināsimies ar nepieciešamām reformām," viņa sacīja, „ja vien nebūs opozicijas NDF rīcībai." Jādomā, ka, pēc viņas ieskatiem, Balkānu komūnistiem tagad nemaz vairs nav vajadzīgs sludināt rūpniecības un tirdzniecības nekavējošu sociālizāciju, jo tas neizbēgami notiks pats no sevis, Padomju Savienībai šīs valstis hermetiski noslēdzot no kontakta ar ārpasauli.

Ka šis process nebūs gluži mierīgs, to liecina soļi, kas bija nepieciešami Grozas valdības likšanai pie varas stūres. 1944. g. decembrī padomju ārlietu vicekomisārs A. Višinskis bija piekritis ģen. Radesku iecelšanai par ministru prezidentu. Pat tad Petru Grozu iedīdīja valdības vadīsanas noslēpumos pēc bolševiku ideoloģiskām prasībām. 28. janv. NDF publicēja savu 10 pantu sociālo un ekonomisko programmu. Tā paredzēja zemes reformu, obligātu izglītību, „fašistu" iztīrīšanu no armijas un valdības, dzīves līmeņa pacelšanu un attiecību uzlabošanu ar Padomju Savienību. Tas viss skanēja pietiekami saprātīgi. Šīs programmas papildinātājas metodes tomēr izsauca krizi, kuŗas rezultātā Radesku gāza un liberāļu un zemnieku partiju galīgi izslēdza no līdzrunāšanas.

„Spontānas" demonstrācijas pieprasīja nekavējošu lielāku zemes īpašumu konfiskāciju. Zemniekiem sludināja, ka NDF legālizēs svešas zemes pārņemšanu tūlīt pēc tam, kad Groza kļūs ministru prezidents. Līdzīgas „spontānas" demonstrācijas sarikoja valdības iestāžu priekšā, lai ar varu padzītu „fašistus". Dažreiz padzītās personas tiešām bija fašisti, bet dažreiz tie bija cilvēki, kuŗu demokratijas izpratne vienkārši nesaskanēja ar NDF priekšrakstiem. Rumānijas strādnieki un ierēdņi saņēma pilnu dienas algu, ja tie piedalījās „spontānās" demonstrācijās. Ja viņi no tā izvairījās, pirmo reizi viņiem neizmaksāja dienas algu, bet otru reizi — atlaida no darba. Skolēniem un universitātes studentiem sacīja, ka viņu mācību atzīmes būs atkarīgas no entuziasma, ar kādu tie piedalīsies demonstrācijās. Februāŗa sākumā Malaksas metallurģiskā fabrikā iecēlās nopietni nemieri. Pēc krievu ziņu aģentūras „TASS" informācijas, bruņoti fašisti — dzelzs gvardes locekļi iebrukuši fabrikā un padzinuši tās nupat ievēlēto strādnieku komiteju. Dzelzceļu strādnieki, kas lūgti pēc palīdzības, nākamā dienā fabriku „atbrīvojuši," bet viņu vadonis — komūnists Apostols smagi ievainots.

Pēc pilnīgi drošas informācijas, Istenība bija citāda. NDF delegācija iebruka fabrikas strādnieku vēlēšanu sanāksmē un paziņoja, ka sastādīta komūnistu liste, kas vadīs strādņieku komiteju, kamēr attiecīgo arodorganizāciju iztīrīs no „fašistiem". Sanāksmei izsakot savu sašutumu par šādu rīcību, kāds arodorganizācijas darbinieks — zemnieku partijas locekļis pakāpās runātāju tribīnē un skali sāka lasīt padomju konstitūciju, kas garantē brīvas vēlēšanas. Apjukumā komūnisti vairs nevarēja aizkavēt sekojošas vēlēšanas. Komūnistu „kandidāti" no 4.000 balsu dabūja tikai 700. Pārējās bija nodotas par kandidātiem, kas nebija komūnisti, bet savā vairākumā atbalstīja zemnieku partiju. Nākamā dienā fabrikas pagalmā iebrauca dažas smagās automašīnas ar dzelzceļu strādniekiem, kas bija bruņojušies ar ložmetējiem. Dzelzceļnieki pieprasīja Malaksas strādniekiem, lai tie padzen „fašistu" iepriekšējā dienā ievēlēto komiteju. „Delegāciju" vadīja Apostols, ko pavadīja divi NDF valdības locekļi. Sākās šaudīšanās, kuŗā ievainoja Apostolu un dažus citus. Atklātībai paziņoja, ka Apostols ir pie miršanas. NDF laikraksti sāka runāt pār viņa nāves atriebšanu ar represijām pret zemnieku partijas „aģentiem", kas „atbildīgi par asins izliešanu." Apostols tomēr bija pietiekami vesels, lai jau 24. februārī vadītu „spontānu" demonstrāciju pret Radesku valdību. Demonstranti (daudzi no viņiem, apgalvo rumāņi, bija samaksāti) jūsmīgi apsveica runātājus, kas nosauca Radesku par „miesnieku" un „slepkavu," pieprasot nekavējošu Petru Grozas vadāmas valdības dibināšanu.

Gen. Radesku, vecs armijas virsnieks ar konservātīvām tendencēm, visā Rumānijā pazīstams ar savu lojalitāti Rumānijas īstajām interesēm. Viņš bija vācu okupācijas un Antonesku diktatūras atklāts pretinieks, kam 2 gadi bija jāpavada koncentrācijas nometnē par savu opoziciju pret Rumānijas piedalīšanos karā. Gluži dabīgi, ka viņam nepatika dzirdēt „miesnieka" un „slepkavas" vārdus no laudīm, kuŗus viņš uzskatīja par vienkāršiem noziedzniekiem. 24. febr. viņš radiorunā nosodīja „bezdievjus un bezteicības cilvēkus," kas „aizdedzinājuši zemi un peldina Rumāniju asinīs."

„Aiz demokratijas maskas," viņš turpināja, „šīs bailīgās hiēnas cer valsti sagrābt savās rokās, kājām mīdot demokratiju uz katra sava soļa." Viņš aicināja Rumānijas tautu „sacelties kā vienam vīram un vērsties pret briesmām."

Trīs dienas vēlāk Bukarestā ieradās Višinskis. Paziņodams karalim Michaelam, ka viņš rīkojoties pēc Staļina rakstītām instrukcijām, Višinskis nāca ar sekojošu ultimātu: karalim līdz pulksten sešiem vakarā jāpaziņo ģenerāļa Radesku atkāpšanās un līdz pulksten astoņiem jāizziņo viņa pēctecis. Pulkstens bija četri pēcpusdienā. Karalis Michaels nekavējoties sasauca visu valdībā ietilpstošo partiju vadītājus. Visi vienojās, ka Radesku jāatkāpjas par labu princim Stirbejam. Kad karalis nosūtīja radiofonam proklamāciju ar paziņojumu par Stirbeja iecelšanu, to aizliedza bolševiku cenzors. Vēlāk karali informēja, ka no viņa sagaidīja Petru Grozas iecelšanu. Višinskis Michaelu brīdināja, ka viņa liegšanos uzskatīs par „naidīgu aktu," kas padarīs par neiespējamu „Rumānijas turpmākās neatkarības garantēšanu."

Grozam, beidzot, deva tiesības veidot valdību ar nosacījumu, ka tās posteņus sadalīs līdzīgās daļās „vēsturisko partiju" un NDF vidū. Tomēr 6. martā, kad Grozas valdība galīgi nāca pie varas, neviens no tās locekļiem nevarēja pierakstīt sev kaut kādus sakarus ar Rumānijas „vēsturiskām partijām," atskaitot ārlietu ministru Tatarescu. Tas pats, kā informēja amerikāņu žurnālistus, bija liberālis, kas vācu laikā kļuva par to kollaborātoru un jau bija paredzēts nodošanai tiesai kā kara noziedznieks.

Uzrunājot NDF atbalstītāju „spontānu" sanāksmi Bukarestā, Višinskis sacīja: „Rumānijas vēsturē atvērta jauna lappuse, kas rakstīta patriotisma un Padomju Savienībai veltītās draudzības zelta burtiem. Mūsu sarkanais karogs nes neatkarību, labklājību un slavu visām brīvību mīlošām tautām, kas kopā ar PSRS cels jaunu pasauli."

Pēc „The Saturday Evening Post"

Padomija peļ britu stāju Indonēzijā

UNO 7. febr. Londonā pievērsās Indonēzijas dzeloņpilnai problēmai, Ukrainas padomju republikas pārstāvim Dmitrijam Manuilskim UNO Drošības padomē nākot klajā ar savas valsts pārmetumiem pret britu karaspēka rīcību Holandes Indonēzijā, kas apdraudot starptautisko mieru un drošību. Ievadījuma vārdos Manuilskis pārmeta Lielbritānijai, ka tā japāņu militārai vadībai atstājusi varu Holandes Indonēzijā veselu mēnesi pēc Japānas kapitulācijas, kamēr bija ieradies angļu karaspēks.

Indonēzijas jautājuma iztirzāšana sekoja draudzīgam izlīgumam Grieķijas problēmā, kas bija radusies pēc krievu neatlaidīgā apgalvojuma par to, ka angļu karaspēka atrašanās Grieķijā rada draudus pasaules mieram. Izlīguma formula noteica, ka Drošības padome nespers nekādus formālus soļus sakarā ar krievu apsūdzību, kas bija padonies četru sēžu debašu degpunktā. Pretstatā iepriekšējai asai vārdu izmaiņai starp Lielbritānijas ārlietu ministru Ernestu Bevinu un PSRS ārlietu vicekomisāru Andreju Višinski, tālākā diskusija Grieķijas jautājumā savienojās ar deklarācijām no abām pusēm par to, ka Vienoto Nāciju vidū jāvalda īstai vienībai. Slepenajā 5 lielvalstu pārstāvju sēdē ASV delegācijas loceklis Edvards Stetiniuss pēc Višinska ierosinājuma uzmeta triju pantu priekšlikumu, kam drīz pēc tam ASV deva savu priekrišanu. Iepriekš Lielbritānijas valdība, kā ziņo no ticamiem avotiem, bija izšķirusies, ka kails izlīguma priekšlikums nav pieņemams, ja tam līdzi nenāk atzinums, ka, pretēji Krievijas pārmetumiem, angļu karaspēks Grieķijā nerada draudus mieram.

Kaut arī šāds paziņojums formālā deklarācijā, kas jāizziņo Drošības padomes prezidentam N. Makinnam, nebija ietverts, to līdzsvaroja Bevina izteiktā apmierinātība ar to, ka Višinskis paziņojis padomei par PSRS gatavību atturēties no tālākiem pārmetumiem pret Lielbritāniju.

Ukrainas pārmetumi par to, ka angļu karaspēks Indonēzijā apdraud mieru, UNO Drošības padomes 7. febr. vakara sēdē atkal izraisīja karstas debates, pēc kuŗām padome nolēma vienu dienu atpūsties. Kad Padomju Ukrainas pārstāvis Dmitrijs Manuilskis bija teicis, ka angļu karaspēks Indonēzijā pārkāpj Vienoto Nāciju chartu, „apspiežot Indonēzijas tautu nacionālo kustību," Lielbritānijas ārlietu ministrs Ernests Bevins Manuilskim uzsauca: „Jūs melojat." Manuilskis sacīja, ka angļu karaspēks „paliekot Indonēzijā ar Vienoto Nāciju piekrišanu," lai atbruņotu japāņus un pieņemtu to kapitulāciju. Viņš necenšoties panākt šī karaspēka atsaukšanu, bet tomēr ierosinot, lai padome sūtot uz Indonēziju komisiju, kuŗai „jānoskaidro apstākļi uz vietas" un tur jānodibina „miers." Holandes ārlietu ministrs Elko van Klefenss vispārīgā atbildē sacīja, ka angļu karaspēks nav lietojis ieročus līdz tam brīdim, kamēr tam pašam uzbrukts. Viņš piemetināja: „Angļi pielietoja ieročus arī tad, kad viņus ar varu kavēja karagūstekņu un internēto civiliedzīvotāju atbrīvošanas humānitārā uzdevumā."

Starplaikā UNO priekšķomiteja vienprātīgi nolēmusi nodot pilnsapulces izlemšanai Panāmas ierosināto rezolūciju, pēc kuŗas UNO jāboikotē ģen. Franko režīms Spānijā. Šo rezolūciju atbalstīja Francija, Venecuēla un PSRS.

UNO pilnsapulces prezidents Pols Spāks, mudinādams delegātus paātrināt savu darbu un izvairīties no nevajadzīgām diskusijām, izteica cerību, ka pilnsapulces darbu pabeigs 13. februārī. Pilnsapulcei jāizlemj vēl kādi 19 darba kārtības jautājumi.

The Stars and Stripes

Pāvests sasauc 70 kardinālu

Katolismam izšķirējas problēmas starptautiskā apjomā izlems pāvesta Pija 12. Vatikānā 18. febr. sasauktā vēl nepiedzīvota kardinālu kollēģijas sanāksme. Pirmo reizi vēsturē šajā kollēģijā tikai 28 kardināli nāk no Italijas, bet pārējie 42 no citām zemēm. Pāvests sanāksmi atklās ar runu par baznīcas tagadējo stāvokli un tās nodomiem nākotnē. Pēc 32 jauno kardinālu formālās iecelšanas pāvests iecels arī jaunus patriarchus, archibīskapus un bīskapus un paziņos jaunās diocēzes.

The Stars and Stripes

TUR

Padomju Latvijas radiofons plaši ziņo par vācu kara noziedznieku tiesāšanu Rīgā. Kara tribunāla priekšā saukto vācu bijušo „SS" un policijas vadītāju Baltijā un Ziemelkrievijā policijas ģenerāli Jekelnu apsūdz par krievu karagūstekņu un arī par civiliedzīvotāju nogalināšanu. Baltkrievijā iznīcināti 20.000 karagūstekņu, kas bijuši ieslodzīti barakās. Tās aizdedzinātas, bet tie, kam no liesmām laimējies izkļūt, nošauti. „Vai atzīstaties par vainīgu?" jautājis tiesnesis. „Jā," atbildējis Jekelns. Liecinieks Akmenis — universitātes mācības spēks tiesas nopratināšanā izteicies, ka pēc ekspertīzes datiem iznīcināti 23.000 Latvijas un 11.000 Igaunijas pilsoņu. Daugavpils nervu slimnīcas bij. direktors Dr. Bergs liecinājis, ka nošauti visi tur ievietotie slimnieki. Dr. Briedis ziņojis par sieviešu sterilizēšanu, kas notikusi universitātes klīnikā. Medicīnas darbiniece Brinkmane liecinājusi, ka tur sterilizētas pavisam 37 sievietes. Tālāk Jekelnu apsūdz par to, ka viņš devis rīkojumu par civiliedzīvotāju piespiedu aizvešanu uz Vāciju. Kad Jekelns liedzies, tiesa nolasījusi viņa rīkojumu, kas iespiests vācu laikā izdotajā nākušā laikrakstā „Tēvija". Uz Vāciju darbos aizvesti pavisam 76.000 cilvēku.

Rīgas pilsētas bijušais komandants ģen. Zigfrīds Rufs apsūdzēts par to, ka licis civilistus un karagūstekņus pie nocietinājumu darbiem, ko pēc Ženevas konvencijas tas nedrīkstējis darīt. Bez tam ģen. Rufs pavēlējis uzspridzināt Rīgas ostu, dzelzs tiltus un 150 rūpniecības iestāžu, to vidū VEF'u.

Daugavpils bij. komandants ģen. Kipers kara tribunālam atbild par soda ekspedīciju rīkošanu pret partizāniem. Viņš plašos apjomos dedzinājis mājas un apšāvis iedzīvotājus, par kuriem bijušas aizdomas, ka tiem ir sakari ar partizāniem. Gen. Kipers pavēlējis nodedzināt Daugavpils tautas namu un uzspridzināt dzelzceļa staciju un gaisa tiltu. Iznīcināta Daugavpils elektriskā spēkstacija un 2500 ēku.

„Latvijas PSR Nopelniem bagātais mākslinieks" biedrs F. Varslavans saka: „Es piederu tai biedru grupai, kas atgriezās no Padomju Savienības, strādāju tur, dzīvoju tur līdzi visai plašajai zemei. Es atceros, ka Latvijā atradās vēl tādi buržuaziskie inteliģenti — ‚politiķi', kas stāstīja, ka Sarkanās Armijas tanki esot no finiera. Sarkanā Armija parādīja viņiem, no kāda materiāla mēs taisām tankus. Katrs padomju pilsonis zina, ka nodot savu dzimteni ir tikpat kā nodot savu māti. Vai daudz atradīsies tādu, kas var pārdot savu māti? Diemžēl, Latvijā atradās tādi ļaudis. Tūkstošiem nevainīgu cilvēku gāja bojā mūsu territorijā. Viena Latvijas inteliģences daļa ir aptraipīta šo mocekļu asinīm: — tie ir ļaudis, kas palīdzējuši vāciešiem. To nedrīkst aizmirst Latvijas inteliģences veselā daļa. Un par to, ka mēs šodien še sēžam, mēs esam pateicību parādā lielajam cilvēkam biedram Stalinam." (Aplausi.)

„Laiks" Giftenē un „Latvijas PSR inteliģences pirmais kongress 1945" Rīgā

SPORTS

Tieši priekš 10 gadiem **Garmišā-Partenkirchenā** notika pasaules olimpiskās spēles ziemas sportā, kas pagaidām palikušas pēdējās. Toreiz startēja arī lielāks skaits latviešu sportistu, bet visumā — nesekmīgi. Šīs sacensības mums jaukā atmiņā palikušas vienīgi tādēļ, ka tur sākās vēlākā Eiropas meistara Alfonsa Bērziņa slavas ceļš ātrslidošanā. Garmišā-Partenkirchenā viņš guva pirmo lielo **skolu saviem turpmākiem panākumiem. — DP sportistu nodarbēm lieliskas iespējas ir Kemptenā.** Tās visplašāk izmanto lietuvieši, kamēr latviešiem ievērojamāku sportistu tur maz, kaut arī šie nedaudzie startē gandrīz visās sporta nozarēs. Visteicamākie apstākli basketbolistiem un volejbolistiem, jo ar UNRRA's gādību iegūta 46×22 m liela zāle, kuŗā treniņa iespējas arī tāllēcējiem un lodes grūdējiem. Zālei stikla jumts, elektriskā apkure un ļoti labs apgaismojums. Ziemā jaukas slēpošanas iespējas. Slēpotāju izbraukumos tomēr piedalas tikai 15—20 tautiešu. Vasarā peldētāju rīcībā būs 2 skaisti brīvdabas peldbaseini un labas iespējas futbolistiem. Kemptenas latviešu nelielais sportistu pulciņš priecātos par pieaugumu, gaidot pie sevis arī no karagūstekņu nometnēm atbrīvotos mūsu sportistus. Tuvāka informācija pie Kemptenas latviešu sporta vad. A. Anūža: Latvian Camp, Bodmannstr. 2, Kempten im Allgäu, Bay. (13b). — **Ingolštatē** par UNRRA's sporta lietu kārtotāju izraudzīts latviešu sportists A. Aizstrauts. DP vajadzībām UNRRA saņēmusi piederumus visdažādākiem sporta veidiem, pat tādiem, kādus mēs senāk nemaz nepazīnām, piem., pakavu sviešanai. — **Eichštates** latviešu sportistiem pagaidām jāpārtrauc basketbola un volejbola sacensības, jo sporta zāli aizņēmuši no Ungārijas un Čechoslovakijas atvestie vācu bēgļi. — Kaseles latviešu šachisti uzvarēja vietējo vācu izlasi 5,5:4,5 p. Spēlēja pie 10 galdiņiem. Mūsu vienībā bija Jurjāns, Junkulis, Upītis, Blēze, Pukinskis, Bērziņš, Grīnbergs u. c. Kaseles latvieši cītīgi trenējas boksā, būs sacīkstes ar vāciešiem. — **Švarchofenā** A. Strazdiņas vadībā noorganizētas vingrošanas nodarbes jauniešiem. — Sacīkstēs **Lībekā** startē Latvijas izcilā volejboliste Mirdza Grape-Ozola (US). — Emigrācijā Zviedrijā dzīvo vairāki mūsu provinces sporta darbinieki un sportisti: Latvijas meistars slalomā Sinka (Dundagas SB), barjērskrējējs Graudiņš (Valmieras SB), Zemgales meistare tennisā Berga-Skrastiņa, basketbolisti Grīnbergs un Klaiškis (abi Liepājas Auseklis), Verners (Upesgrīvas SB), Skrastiņš (Talsu SB) u. c. Ar maz izņēmumiem arī Zviedrijā viņi nedzīvo Stokholmā, bet provincē.

Arnolds Šmits

Izdevējs un atbildīgais redaktors — Publisher and Editor-in-Chief: Viktors Baltkājis.

Redakcijas kollēģija: Aleksandrs Balodis, Viktors Baltkājis, Arturs Tilmanis.

Sludinājumi

Karavīri! Par kar. **Jūlija Ludeku**, dz. 14. 9. 7., bija Torņā, „Mocker" kazarmās, 1. būvp. 5. rotā, FP 19058-B, ziņas lūdz sieva **Valerija Ludeka:** Latvian DP Camp „Saule", Bar. 10, Z. 3, Grenzstr., Geesthacht bei Hamburg (24). 500

Konstanciju Samu, dzim. Jaunašanu, ar meitu **Brigitu**, dēlu **Pēteri** un vīru **Eiženu** no Rīgas, pēd. dz. v. Vācijā: Lössnitzstr. 17/II, Dresden, meklē un ziņas par viņu likteni lūdz māsīca **Genovefa Franka:** DP Family Camp „Unrowo", Spakenberg II, Geesthacht bei Hamburg (24). 501

Radus un pazīnas meklē **Jānis Franks**, dz. 10. 25. 8., no Rīgas, Meža parka, ar ģimeni: DP Family Camp „Unrowo", Spakenberg II, Geesthacht bei Hamburg (24). 502

Valiju Auguli, dz. 11. 24. 11., no Madonas, Vienības 19, meklē **Jānis Lipskis:** Bramscher Str. 233, Osnabrück-Haste (23). 503

Arvīd Sproģi, dz. 13. 5. 6. Rīgā, raksti mātei: **E. Eglite**, Latvian Camp „Cerība", Holzen, Kreis Holzminden (20). 504

Piederīgos un pazīnas meklē **Kārlis Raudzens** no Raunas pagasta Raudzeniem: Latvian Camp, Giften, Sarstedt, Kreis Hildesheim (20). 505

Par Borisu Belousovu, dz. 27. 20. 10., pēd. adr. Luftsperre Flak Ausb. Bat. 9/664, Bar. 17, Gräfenwarth/Schleiz, Thüringen (15), lūdz ziņot mātei **Emmai Belousovai:** Buxach 24, bei Memmingen, Post Buxheim, Allgäu, Bay. (13b). 506

Gaisasp. izpalīgus **Jāni Sarkanu**, dz. 27. 18. 5., un **Kārli Sarkanu**, dz. 28. 19. 7., no Taurupes pag. meklē tēvs **Jānis Sarkans:** DP Camp, Kaiser Wilhelm Kaserne, Mannheim (17a). 507

Radus un pazīnas meklē **Vilis un Guna Grundmaņi** no Rīgas: Reinsbeker Str. 3, Lübeck (24). 508

Igoru Cāliti, dz. 20. 23. 7. Liepājā, meklē tēvs **Pēteris Cālitis** (Latvian Camp 12, Glasenbach-Salzburg, Österreich). Rakstiet **Fricim Reinim:** Parkstr. 14—4, Esslingen/Neckar, Württemberg (14). 509

Par dēlu **Egilu Milleru**, dz. 21. 14. 8. Madonas apr. Kalsnavas pag., Kurzemes cinitāju, FP 08871, pēd. ziņas no Kurzemes 45. 17. 4., un par viņa tālākām gaitām lūdz ziņot mātei **Augustei Millerai:** U-Bootschule, Bl. V, Z. 40, Neustadt/Holst. (24). 510

Par **Augustu Cini**, dz. 08. 26. 8., pēd. dz. v. Vācijā: Gebirgstr. 23 (AEG), Trautenau, Sudetengau, lūdz ziņot brālim **Kārlim Cinim:** DP Camp V 18, Latvian Group, Barkenstr. 11, Greven, Kreis Münster, Westfalen (21). 511

Māti Annu Irbi, dz. 1900. 27. 1., un māsīcu **Austru Kasparu**, dzim. Zvauni, dz. 20. g. Krievijā, no Kuldīgas apr. Pampāļu Cubām meklē **Gunarts Irbe, dz. 25.** 28. 10.: Latvian Camp „Cerība", Camp 7, Holzen, Kreis Holzminden (20). 512

Par leģionāriem **Tālivaldi Klaucenu**, dz. 24. 1. 2. Slokā, un **Edgaru Klaucenu**, dz. 25. 17. 2. Liepājā, lūdz ziņot māsai **Ilgai Goldblatai:** Maximilianstr. 9, Mannheim (17a). 513

Par latv. lidotāju, vēlāk smagās artil. kafav. **Tālivaldu Gailīti**, dz. 26. 9. 6., lūdz ziņot **Alīsei Gailītei:** Maximilianstr. 9, Mannheim (17a). 514

Par kar. **Ernestu Zuicēnu** lūdz ziņot brālim **Arturam Zuicēnam:** Baltic Camp, Bramschestr. 231, Osnabrück (23). 515

Pēteri Jirgensonu, dz. 13. 29. 6., no Mālpils Vites dzirn. meklē māsa **Elvīra Miezīte:** DP Camp „Saule", Grenzstr. 2, Geesthacht/Elbe (24). 516

Jāni Leonu Stepanu, dz. 25. 5. 4., meklē māte Olga Stepana no Skaistkalnes: DP Center, Bl. 7, Z. 76, Memmingen, Bayern (13b). 517a

Par karavīriem **Frici Kārli Dibranču**, dz. 23. 10. 4. Rīgā, un **Gunāru Zeibārtu**, dz. 25. 20. 8. Babītes pag., lūdz ziņot mātēm **Līnai Dibrančai** un **Lūcijai Zeibārtai:** Latvian Camp, K. W. Kaserne, D—94, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13a). 517, 518

Dēlu gaisasp. izpal. **Ādolfu Edgaru Akmentiņu**, dz. 27. 16. 9., no Madonas, mēkle māte L. **Akmentiņa:** Baltic Camp (Stemag Camp), Lauf a. d. Pegnitz, Bayern (13a). 519

Par dēlu leģ. **Gunāru Rentmeisteru**, dz. 26. 24. 7. Rīgā, pēd. ziņas martā no Dancīgas, lūdz ziņot vecākiem: **E. Rentmeisters**, DP Camp, Frankfurterstr., Würzburg, Mainfranken, Bay, (13a). 520

Aleksi Dreimani, Latvijas univers. privātdoc., dz. 14. 13. 8. Valmierā, meklē tēvs **Pēteris Dreimanis:** Latvian Camp „Saule", Geesthacht/Elbe (24). 521

Verneru Petaku, bij. Vilkenes aptiekāru, lūdz rakstīt **Arvīdam Petakam:** DP Camp Windeby, Bar 4/2, Eckernförde (24). 522

Glafīru Blauu, dzim. Romanu, no Mālpils pag., un **Emmu Blauu**, dz. Ginteru, ar meitu **Zigrīdu** no Rīgas, Miera 5, meklē **Ilgvars Blaus:** DP Camp 247/A, Harburgerstr. 6, Z. 17, Buxtehude bei Hamburg (24). 523

Par **Osvaldu Amsteru**, dz. 10. 10. 12., no Jelgavas, pēd. ziņas no Tornas 44. g. dec., lūdz ziņot sievai **Martai Amsterai:** DP Camp 247/A, Harburgerstr. 6, Z. 20, Buxtehude bei Hamburg (24). 524

Irvaldu Apsīti, dzim. 17. 3. 9., no Rīgas, pēd. dz. v. Vācijā: Firma „Espenlaub", Wuppertal-Langerfeld, meklē **Jūlija Apsīte:** Latvian Camp Windeby, bei Eckernförde (24). 525

Vīru kapteini kara topografu **Kārli Paegli**, dz. 05. 8. 8. Valkas apr., bijis 2. „Ersatz" batalj. pie plkv. Briegge's, un virsn. vietn. **Frici Saltupu**, dz. 13. 2. 3. Aucē, bijis 15. div. un 45. g. janv. atradās Sofienvaldē, meklē **Austra Paegle:** Central DP Camp 330, Würzburg, Bayern (13a). 526

Par **Rudolfu Pīlādzi**, dz. 1910. g. Rīgā, Liepājas operas bij. dekorātors; dien. 3. būvp., dienesta biedrus lūdz rakstīt brālis **Jānis Pīlādzis:** Klaus-Groth Str. 25. Neumünster (24). 527

Par sievu **Emmu Sudrabu**, dz. 08. 15. 10, ar bērniem Jāni, Ilzi, Laimu un māti **Annu** no Plāteres pag., pēd. dzīves v. Vācijā: Gross Ehrenberg, über Friedeberg, lūdz ziņot **Jānim Sudrabam:** Latvian Red Cross, Klaus-Groth Str. 25, Neumünster (24). 528

Piederīgos meklē **Katrīna Tobiena**, dz. 01. 31. 12., no Rīgas: Latvian DP Camp, „Bahnhofwirtschaft", Wörth an der Isar, Bayern (13b). 529

Grāmatrūpnieku **Jāni Grīnbergu** no Rīgas, dz. 81. 15. 3., meklē sieva **Olga Grīnberga:** Haus 94, Diepenau über Uchte, Bez. Bremen (23). 530

Par 15. div. prettanku vien. kapr. **Jāni Grīnbergu**, dz. 15. 18. 6., cīnījies pie Brombergas, lūdz ziņot māsai **Edītei Grīnbergai:** Diepenau 94, über Uchte, Bez. Bremen (23). 531

Augustu Leitenu, dz. 88. g., **Natāliju Leitenu**, dz. 96. g., **Mildu Leitenu**, dz. 24. g., no Gatartas Ezerkalniem, un **Vēru Avotiņu**, dz. 23. g., no Lielvārdes, radus un pazīnas meklē **Jānis Leitens:** Latvian Camp, Siedlung Eichfeld 19—4, Mühldorf am Inn, Bayern (13b). 532

Leonīdu Kambalu, dz. 23. 2. 3., no Rīgas, bijis 19. div., un **Guntāru Apsīti**, dzim. 25. 25. 7., no Tukuma, bijis 15. div., meklē **Lidija Kambala:** DP (Latvian) Camp „Hammerweg", Weiden, Oberpfalz, Bayern (13a). 533

Veroniku Špilbergu un **Mariju Ampermani** no Rīgas un stud. med. **Verēnu Melbārdi** no Mārcienas meklē ārste **Lidija Budule no Rīgas:** DP Camp, Eppstr., Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 534

Emīli Kugu, dz. 09. 23. 1., lid.-mot., pēd. atr. v. Potsdamā, iesaistīts vacu 2/Lw Bau Batl. 9/VIII, Potsdam-Krampnits, meklē sieva **Elga Kuga:** Central DP Camp, Bar. 8—70a, Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 534a

Haraldu Briņģi, dz. 22. 22. 3., leģ. 15. div., vēlāk Januma (33.) pulka 1. batl. 1. rotā, meklē māsa **Elga Kuga:** Central DP Camp, Bar. 8—70a, Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 535

Stud. med. **Arnoldu Andersonu**, dz. 18. 12. 12., no Rīgas, meklē **Andersonu** ģimene: A. Andersons, UNRRA Team 153, K. W. K., Bl. G — 56, Amberg, Oberpfalz, Bayern (13a). 536

Piederīgos, radus, draugus un pazīnas meklē **Jānis Purens** no Bebrenes pag.: Am Schellenkamp 3a, Osnabrück (23). 537

Fotografu **Valdemāru Upīti**, dz. 04. g., no Rīgas meklē brālis no Mēdzūlas: Aug. **Upītis**, Kaltenweide 60, Elmshorn i. Holst. (24). 538

Manfrēdu Vēzi no Rīgas, dz. 14. 4. 7., meklē sieva **Lidija Vēze:** Latvian Camp, Fischbach bei Nürnberg, Bayern (13a). 539

Svaini **Augustu Elertu** un māsasmeitu **Hildu Elertu** no Rīgas meklē **Milda Gailīte:** DP Camp, Eppstr. Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 541

Māsu **Ireni Šauriņu**, svaini **Vili** un dēliņu **Andri** no Rīgas meklē **Hilda Gailīte:** DP Camp Eppstr., Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 541

Eriku Cielenu no Rīgas meklē **Milda Gailīte:** DP Camp, Eppstr., Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 541

Māsu **Vilmu Kapcejevu**, pēd. dz. v.: Saalfeld, Thüringen, ar dēliem **Vilni** un **Raimondu** meklē **Marta Porīte:** DP Camp, Eppstr., Würzburg, Mainfranken, Bayern (13a). 542

Par dēlu **Aleksandru Bruno Poli**, dz. 22. 10. 4. Valmierā, dien. 15. div., lūdz ziņot mātei **Larisai Kozulai-Kažai:** UNRRA Team 69, DP Camp, Hotel „Exelsior", Z. 83, Bad Mergentheim, Württemberg (14). 543

Par meitu **Edīti Pārupi**, dz. 26. 13. 6., no Valmieras lūdz ziņot mātei **Larisai Kozulai-Kažai:** UNRRA Team 69, DP Camp, Hotel „Exelsior", Z. 83, Bad Mergentheim, Württemberg (14). 543

Dēlu **Aivaru Keranu**, dz. 26. 30. 9. Rīgā, dien. 15. div., no 44. 8. 8. Tuškovā, FP 36099 ER, meklē tēvs **Mārtiņš Kerans:** Behelfsheim, Lohrtalweg, Mosbach, Baden. 544

Mariju Šībi, dzim. Maisuradzi, ar dēlu **Valdi** no Rīgas, Skolas 29, meklē **Keranu** ģimene: Behelfsheim, Lohrtalweg, Mosbach, Baden. 545

Ninu Zariņu, dzim. Maisuradzi, no Rīgas, Marijas 9, meklē **Keranu** ģimene: Behelfsheim Lohrtalweg, Mosbach, Baden. 545

Leonu Meieru, dz. 19. 26. 4. Auru Lielčankās, meklē vecāki, māsa un brālis: **A. K. Meiers:** Latvian Camp, Dorf Meerbeck, Kreis Stadthagen, Westfalen (21). 546

Māsas, radus un pazīnas meklē **Hilda Kichne**, dzim. Sarkana, no Rīgas: DP Center, Fischbach bei Nürnberg, Bay. (13a). 547

Alfonsu Sirmo, dz. 26. 8. 7., meklē tēvs inž. **Kuno Sirmais:** DU 766 Camp, Velbert, Rheinland. 548

Par mana tēva **Andreja Nikura**, no Aiviekstes pag., atrašanās vietu pēc 44. g. sept. vidus lūdzu ziņot dipl. inž. **Robertam Nikuram:** Gebersdorferstr., Siedlung b. Neumühle, Nürnberg, Bayern (13a). 549

Arnoldu Riņķi no Alojas, apm. 26 g. v., un **Jāni Timmermani**, apm. 22. g. v., kas bijuši kopā ar manu māsasdēlu stud. ing. **Aleksandru Udri**, dz. 19. 30. 10. Tukumā, meklē **Lidija Trautmane:** Maximilianstr. 9, Mannheim (17a). 551

Donātu (Donaldu) **Brenku**, dz. 25. 19. 11. Rīgā, 44. 5. 10 ievainots un no Liepājas atvests uz Vāciju, meklē **Karlīne Lanka:** DP Center. Fischbach bei Nürnberg, Bayern (13a). 550

Ja kāds būtu dzīvojis Sudetijā, Podersam'as latviešu nometnē, vai zinātu šīs nometnes bij. vadītāja Klāva Siliņa pašreizējo adresi, laipni lūdzu atbildēt Fricim Šiferam: DP Camp, Bahnhofstr. 147, Haag, Oberbayern (13b). 552

Austru Šauriņu un **Vilmu Volteri** mekle **Jānis Šauriņš:** Engertstr. 5, Volkach a. Main. 553

Piederīgos un pazīstamus meklē **Olga Reinšmita** no Rīgas: Latvian Camp, Laufenerstr. 136, Tittmoning, Oberbayern (13b). 554

Piederīgos meklē **Elza Traumane** no Rīgas, Krāsotāju 27-46: Latvian Camp, Laufenerstr. 136, Tittmoning, Oberbayern (13b). 555

Olgu Bubetu no Rīgas, 1. Kandavas ielas 7—7, un citus tuviniekus un pazīnas meklē **Gustavs Līvens** no Remtes pag. Pilsblīdenes: bei Kigele, Klemensstr. 4, Lauingen/Donau, Bayern (13b). 556

Leģ. Ludvīgu Dzeni, dz. 25. 4. 10. Kacēnu pag., FP 35118 D, vēlāk it kā Bērentā „Ausb. u. Ers. Batl. 10", meklē vecāki: **M. Dzenis**, Latvian Camp, Königstr. 105, Fürth, Bayern (13b).

Leģ. Eriku Vārnu, dz. 24. 4. 6., no Vijciema meklē vecāki: **E. Vārna**, Latvian Camp „Cerība B", bei Holzen, Kreis Holzminden (20).

Par kafav. **Jāni Sīmani**, dz. 26. 23. 12., no Valkas pils. un Blomes pagasta, bijis 15. Feldersatzbtl. un 45. g. janvārī Bērentā, slimnīcā, bet ap 15. febr. ap Līberozi — Berlīni, lūdz ziņot tēvam **Jūlijam Sīmanim:** DP Camp Finkstr. 5—4, Augsburg-Haunstetten, Bayern (13b).

„Latviešu Vēstnesis" iznāk divi reizes nedēļā. Atsevišķa numura cena 50 feniņu. Divi mēnešu abonements ar piesūtīšanu mājās vai nometnē maksā 8 markas, pusgada abonements — 20 marku. Tuvinieku meklēšanas sludinājumi, publicējot vienreizēji, 3 markas par meklējamo personu, sludinājuma atkārtojums vēl 2 markas. Pārējie sludinājumi 2 markas par rindu. Pustreknā salikumā 50 proc. dārgāk. — No angļu un franču okupācijas joslas nauda par abonementu un sludinājumiem piesūtāma ierakstītās vēstulēs.

Visa korespondence — vēstules, manuskripti, abonementa un sludinājumu pieteikumi un pasta naudas pārvedumi adresējami: „Latviešu Vēstnesim" (Latvian News Bulletin), Hotel Convikt, Dillingen/Donau, Bayern (13b). Lai sūtījumi pienāktu ātrāk, ieteicams izlietot ekspressūtījumu iespējas (Eilzustellung). Par laikraksta savlaicīgu nesaņemšanu vai abonementa pārtraukšanu technisku iemeslu dēļ izdevniecība atbildību nevar uzņemties.

Pēc laikraksta faktisko izdevumu segšanas izdevniecība maksā honorārus par latviešu rakstnieku darbu pirmpublicējumiem, par pastāvīgo un gadījuma līdzstrādnieku korespondencēm un arī par nometņu dzīves ziņojumiem. Neizmantotos manuskriptus autori var saņemt atpakaļ, ja pielikta klāt sev pašam adresēta aploksne ar vajadzīgām pastmarkām.

„Latviešu Vēstneša" pelņas eventuālo tīro atlikumu pēc attiecīgo latviešu organizāciju ieteikumiem izlietos latviešu bēgļu un karavīru aprūpes vajadzībām.

Printed by Manz, Dillingen.